Sel ve yağmur sebebiyle öğle ve ikindi namazını gecenin sonuna ertelemenin hükmü

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed Salih el-Muneccid

Terceme: Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿ حكم تأخير الظهر والعصر إلى آخر الليل بسبب السيل والمطر ﴾

« باللغة التركية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: محمد شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2012 - 1433

IslamHouse.com

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

Soru:

İnsanlara ansızın bastıran, sağanak yağmur sebebiyle araçlarda ve yollarda pek çok müslümanı farz namazı edâ etmekten alıkoyan sel ve yağmur sularından sonra bir çok kişi, yolların sularla kaplı olmasından dolayı abdest almak için temiz su ve namaz kılmak için de yer bulunmadığını gerekçe göstererek öğle, ikindi ve akşam namazını kaçırdılar ve ancak gecenin sonunda namazlarını kılabildiler. Gecenin sonunda birleştirilerek kılanan bu namazlar (öğle, ikindi ve akşam namazları) câiz midir?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Namazın önemi ve şanı büyüktür.Nitekim namaza önem verilmesi,namazın vaktinde kılınması,ona teşvik edilmesi ve onu hafife almaktan sakınılması gerektiği konusunda bilinen meşhur emir gelmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

((... إِنَّ الصَّلاَةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَاباً مَّوْقُوتًـا)) [سـورة النسـاء من الآية: ١٠٣]

"...**Çünkü namaz, bilinen vakitlerde müminlerin üzerine farz kılınmıştır.**"[1]

((حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّـلاَةِ الْوُسْـطَى وَقُومُـوا لِلَّهِ قَـانِتِينَ)) [سورة البقرة الآية:٢٣٨]

"(Ey Müslümanlar! Farz) **namazları** (erkânına, şartlarına ve farzlarına riâyet ederek) **vaktinde kılın.** (Bu namazların arasında bulunan) **orta** (ikindi) **namazına da dikkat edin. Namazlarınızı, Allah'a itaat ederek, huşû içerisinde ve ona yaraşır şekilde kılın.**"[2]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bu konuda şöyle rivâyet olunmuştur:

((سُئِلَ رَسُولُ الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الْعَمَـلِ أَحَـبُّ إِلَى اللَّهِ ؟ فَقَـالَ: الصَّلَاةُ عَلَى وَقْتِهَا.)) [رواه البخاري ومسلم]

---

[1] Nisâ Sûresi: 103

[2] Bakara Sûresi: 238

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e:

- Hangi amel Allah'a daha sevimlidir? Diye soruldu.

Buyurdu ki:

- Vaktinde kılınan namazdır."[1]

Elbiseyi ıslatacak kadar yağan yağmur gibi, iki namazı birleştirmeyi mübah kılan bir özür (mazeret) olmadıkça namazı vaktinden sonraya ertelemek câiz değildir.Elbiseyi ıslatacak kadar yağmur yağdığı zaman bunun için öğle ile ikindi ve akşam ile yatsı namazını cem-i takdim veya cem-i tehir olarak birleştirmek caizdir. Öğle veya ikindi namazını, güneş batıncaya kadar ertelemek,hiçbir şekilde câiz değildir.Çünkü bu (namazı vaktinden sonraya ertelemek),büyük günahlardandır.

Bir kimseye sel suları veya yangın bastırırsa veya onu yırtıcı bir hayvan kovalarsa ve iki namazı birleştirme vaktinden önce namaz vaktinin çıkmasından endişe ederse, yürüyerek de olsa, bulunduğu hal üzere ve gücü yettiği kadarıyla namazını kılar.Rükû ve secdesini

[1] Buhârî; hadis no: 527. Müslim; hadis no: 85

yapamazsa, bunları imâ ile yapar.Kaçtığı yön, kıbleden başka bir tarafa ise,kendisinden kıbleye yönelme şartı da düşer. Bu namaza;"şiddetli korku namazı" denir.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Sözün özü;korku şiddetlenir de namazda kıbleye yönelme imkanı bulamazsa veya yürümek zorunda kalırsa veyahut da düşman, sel veya yırtıcı hayvan veyahut da yangın gibi kaçmak mübah olan ve kaçmaktan başka kurtulmak mümkün olmayan, mübâreze veya savaşın kızışması gibi durumlarda vurmak veya kaçmak zorunda kalınması halinde namazın bazı rükünlerini yerine getirme imkanı bulamazsa, ayakta veya bineğin üzerinde mümkünse kıbleye yönelerek, mümkün değilse başka tarafa yönelerek bulunduğu hal üzere namazını kılabilir.

Rükû ve secdeyi yerine getiremezse, bu ikisini imâ (işaret) ile yapar. Gücü yettiği kadarıyla secdeyi yaparken rükûdakinden biraz fazla eğilir.İmâ etmekten de âciz kalırsa,bu kendisinden düşer.Ayakta veya oturarak kılamazsa, bu da ondan düşer.Eğer çarpış-

mak, vuruşmak ve vurup kaçmak zorunda kalırsa, bunu yapabilir.Fakat namazı vaktinden sonraya erteleyemez.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

((فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالاً أَوْ رُكْبَاناً فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ)) [سورة البقرة الآية: ٢٣٩]

"Eğer bir korku halinde iseniz, yaya veya binek üzerinde namaz (korku namazını gücünüz yettiği şekilde) **kılın. Fakat güvenliğe çıktığınızda** (korku giderildiğinde), **bilmediğiniz şeyleri size öğreten Allah'ın öğrettiği gibi** (namazınızı kılın ve namazda) **Allah'ı anın."**[1]

İmam Mâlik,Nâfi'den,o da İbn-i Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiğine göre o şöyle demiştir:

"Eğer korku bundan daha şiddetli olursa,ayakları üzerinde ayakta veya binek üzerinde, kıbleye veya başka tarafa yönelerek namazlarını kılarlar."

Nâfi' şöyle demiştir:

[1] Bakara Sûresi: 239

"Ben, İbn-i Ömer'in,Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den başka birisinden bunu rivâyet ettiğini zannetmiyorum."

Abdest almasına gelince,bu kimse,gücü yeterse abdest alır,yoksa teyemmüm alır.Her ikisini de yerine getiremezse, bulunduğu hal üzere namazını kılar.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

((فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ...)) [سورة التغابن من الآية: ١٦]

"(Ey mü'minler!) **O halde gücünüz yettiği kadarıyla Allah'tan korkun** (Allah'tan korkmada güç ve takatinizi harcayın)."[1]

Böylelikle öğle veya ikindi namazının,akşam veya yatsı namazının vaktine kadar ertelenmesinin câiz olmadığı anlaşılmış olmaktadır. Aklı yerinde olduğu sürece bu konuda hiç kimsenin mazereti kabul edilemez.

Toprakla rengi değişmiş olan su ile abdest almakta bir sakınca yoktur.Suyun vasfı gitmiş ve çamur haline gelmişse,başkasını da bulamamışsa, teyemmüm alır.Teyemmüm almak için toprak bulamazsa, bulunduğu hal üzere namazını kılar.

---

[1] Teğâbun Sûresi:16

Sel suları altında arabasında mahsur kalan kimse, namazını oturarak kılar.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.